מחוון למורה

מחוון: עבד אברהם ורבקה: "שתה וגם גמליך אשקה"

1. לא לקחת אישה "מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי" (ג); לא להחזיר את יצחק לחרן, "פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־בְּנִי שָׁמָּה" (ו, וגם ח).
2. "הַטִּי־נָא כַדֵּךְ וְאֶשְׁתֶּה, וְאָמְרָה שְׁתֵה, וְגַם־גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה". קשה: עשרה גמלים שותים הרבה מים, והנערה צריכה להציע מעצמה. בודק נדיבות ויוזמה (חסד), לא מראה.
3. "וַתְּמַהֵר", "וַתֹּרֶד", "וַתְּשַׁקֵּהוּ", "וַתָּרָץ", "וַתִּשְׁאַב". זריזות, יוזמה ונדיבות, היא עושה יותר מהמתבקש.
4. סדר: במסופר קודם נזם וצמידים ואחר כך "בַּת־מִי אַתְּ"; בסיפור החוזר קודם שאלה ואז "וָאָשִׂם הַנֶּזֶם". החזרת יצחק: במסופר אברהם אוסר במפורש, בסיפור החוזר זה לא מוזכר. הסבר אפשרי: העבד מציג התנהלות זהירה ומכובדת ונמנע מלפגוע במשפחה.
5. רש"י: "מִכָּאן שֶׁאֵין מַשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה אֶלָּא מִדַּעְתָּהּ". רבקה עונה "אֵלֵךְ", מילה אחת, בלי היסוס: החלטית, אמיצה ומוכנה לעזוב בית כמו אברהם.
6. תשובה טובה: הסבר הטענה; פסוק יד (המבחן בודק חסד), יח-כ (פעלי זריזות ונדיבות), נח ("אֵלֵךְ", בחירה עצמית); פרשן (רש"י על יד: "רְאוּיָה הִיא לוֹ שֶׁתִּהֵא גּוֹמֶלֶת חֲסָדִים"; או רד"ק: הסימן לבדו לא הספיק); דיון: יש גם צד של השגחה ("בַּדֶּרֶךְ נָחַנִי ה'"). ניקוד מוצע: הסבר 3, שלוש ראיות × 4, פרשן 3, דיון ומסקנה 2.

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן ורד"ק מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה׳ מובא בכתיב ה׳. ממלכתי: סיפורי האבות בספר בראשית נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ועיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, רד"ק ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.